

Protesti širom SAD zbog moguće zabrane i kriminalizacije abortusa

Vrhovni sud SAD mogao bi da donese jednu od najkontroverznijih odluka u svojoj istoriji, kojom se zabranjuje abortus širom zemlje. Ukoliko ova odluka postane pravosnažna, njom će se poništiti presuda iz slučaja „Ro protiv Vejda“ iz 1973. godine koja je omogućila ženama pravo na abortus nezavisno do toga da li fetus ugrožava život majke.

Do 1973. godine, žene su imale pravo na abortus samo ukoliko plod ugrožava njihov život. Presedan se dogodio kada je 1971. godine Norma Mekorvi, 22-godišnjakinja iz Teksasa, poznata pod pseudonimom Džejn Ro, ostala u drugom stanju, po treći put. Prvo dete je dobila sa samo 16 godina, muž ju je napustio tokom trudnoće, zbog čega nije imala uslove za izdržavanje deteta, te je starateljstvo nad ćerkom dala svojoj majci. Drugo dete je iz istih razloga dala na usvajanje, a kada je zatrudnela po treći put odlučila je da abortira. Međutim, u ono vreme, to nije bilo legalno u Teksasu, a Ro nije imala finansijskih sredstava da ode u drugu državu u kojima je ovaj zahvat dozvoljen.

Ro je tada imala dve opcije – da „na crno“ plati nekom priučenom lekaru da uradi abortus u nebezbednim uslovima ili da pokuša da se izbori za svoja prava. Odlučila se za borbu i 1970. godine tužila Henrija Vejda, okružnog tužioca Dalasa. Slučaj je stigao do Vrhovnog suda pod nazivom „Ro protiv Vejda“ kako se ne bi otkrio Normin pravi identitet.

Normi je odobreno da abortira, ali se sud u Teksasu nikada nije potpuno usaglasio sa tom odlukom, čak se i direktno žalio Vrhovnom sudu.

HANDS OFF

CrimethInc.

**DEFEND REPRODUCTIVE FREEDOM
BY ALL MEANS NECESSARY**

Nakon ovog slučaja, veliki broj žena je odlučilo da podigne svoj glas. Pokrenule su grupnu tužbu u ime trudnica, protiv državnog zakona koji zabranjuje abortuse. Do pobjede je došlo 1973. godine kada je Vrhovni sud SAD priznao ženama pravo na abortus, čime je abortus legalizovan širom Amerike.

Odlučeno je da svaka žena ima pravo na abortus u 46 savezne države, s tim što pojedine države mogu same da odluče o pojedinostima. Većina država je odlučilo da se abortusi mogu obavljati tokom prvog i drugog tromesečja trudnoće.

Danas, pola veka kasnije, nakon što je procureo izveštaj iz

Vrhovnog suda SAD u kojem se navodi kako „presude u slučajevima Ro i Kasej moraju biti odbačene. Ustav ne pominje abortus i nijedno takvo pravo nije implicitno zaštićeno nijednom ustavnim odredbom. Ro je krajnje pogrešan od samog početka“, hiljade ljudi su izašle na ulice gradova širom SAD-a.

Ovakva odluka Vrhovnog suda otvoriće prostor za napad na čitav niz već uspostavljenih prava poznatih kao „nenabrojana prava“, jer nisu eksplicitno pomenuta u tekstu Ustava iz 1788. Stav da žene nemaju pravo na abortus jer nije spomenuto u originalnog Povelji o pravima, može se isto tako primeniti na svako drugo pravo ustanovljeno tokom razvoja savremenog društva – poput prava na advokata, prava na međurasne brakove, prava na istopolne brakove itd.

Ako “Ro protiv Vejda” bude poništen, najteže će biti pogođena radnička klasa i američka sirotinja – grupe ljudi koji su već najviše pogođeni pandemijom i pratećom ekonomskom krizom, kao i svim prethodnim ekonomskim krizama. Takva situacija će naterati mnoge žene da traže nebezbedne i potencijalno smrtonosne metode kako bi prekinule neželjenu trudnoću. Države kao što je Teksas, koje su se zalagale za kriminalizaciju abortusa, onih koji abortiraju i onih koji takve usluge pružaju, stvoriće pojačanu atmosferu straha, državne represije i desničarskog nasilja.

Postoje indicije da će republikanci, ukoliko dobiju većinu u Kongresu, tražiti da se donese federalna zabrana abortusa. Ovo curenje informacija je došlo odmah nakon talasa zakona protiv LGBTQ zajednica i abortusa širom SAD. Demokrate ovo koriste tako što pozivaju da se izborima u novembru 2022. glasa za njih “da bi se sačuvalo pravo na abortus”, istovremeno odbijajući da izmene zakon i upišu pravo na abortus u sam zakon.

26 država je spremno da zakonski zabrani abortus ako se Ro poništi. Trenutno, samo 16 država i Vašington D.C. imaju

zakone koji aktivno štite pravo na abortus. Ukoliko dođe do ukidanja Roa doći će do povećanja nivoa društvene represije u SAD – od policijskog nadzora nad ženama, preko nadzora međudržavnih putovanja, do jačeg funkcionisanja zdravstvenih službi koje mogu da prepisuju pilule za abortus, pa sve do kriminalizacije onih koji dele resurse i materijalnu podršku ženama koje žele da prekinu trudnoću.

Napori ka kriminalizovanju reproduktivnog zdravlja dešavaju se u pozadini ogromnog transfera bogatstva i rekordnih korporativnih profita nakon skoro tri godine pandemije. Usred rastuće inflacije, rekordnih cena kirija, jačanja represije i započinjanje rata u Evropi, zajedno sa rastućom klimatskom krizom, elite koje celo društvo godinama guraju u desno sada su prešle u opštu ofanzivu, započinjanjem kulturnog rata koji dodatno demonizuje određene grupe u nastojanju da odvrate stanovništvo od njegovih pravih neprijatelja.

Zadatak koji predstoji onima koji izlaze na ulice u odbranu reproduktivne autonomije je višestruki. Prvo, ne sme se dozvoliti da birokratske levičarske grupe ubiju svaku priliku da se izgradi momentum društvenog sukoba, direktne akcije i samoorganizovanja protiv moći kapitala. Drugo, mora se izgraditi infrastruktura uzajamne pomoći i deljenja resursa u trenucima krize.

Ono što je usledilo u mnogim gradovima SAD jeste održavanje nekih od najvećih protesta još od pobune zbog ubistva Džordža Flojda. U Portlandu, Oregonu i Ostinu u Teksasu demonstracije su prerasle u nered, a u Los Angelesu policija je napala demonstrante. U kampusu Univerziteta u Severnom Teksasu, studenti su uspešno izbacili pripadnike fašističke grupe Proud Boys koji su služili kao obezbeđenje za grupu samoproklamovanih „hrišćanskih fašista“.